

11.12.2008 tarihinde Zaman Gazetesi'nde yayınlanan bir yazım bir tartışmaya neden oldu. Aleyhimde yazılar yazıldı. Burada önce yazımı, sonra aleyhime yazılanları ve en sonda da lehimde yazılanları sergiliyorum. Today's Zaman'da çıkan bu yazının İngilizcesi için de Yunanistan'dan bir tepki geldi. Bu konuda sitenin İngilizce kısmına bakabilirsiniz (Who is HM – For & against HM).

Yunanistan'da Değerler Krizi

7 Aralık'tan başlayarak dört gündür kaynıyor Yunanistan. Bir polisin bir nümayiş sırasında çocuk yaşta bir genci ateş ederek öldürünce bir çok kentte insanlar etrafı yıktı yaktı, dükkanlar talan edildi, polisler taşlandı. Muhalefet, hükümeti sorumlu saydı, hükümet ve asayiş güçleri aciz kaldı diye. Türkiye okuyucusuna bu gelişmelerin ne anlama geldiğini anlatmak ise oldukça güç çünkü Yunan toplumu bu konularda Türkiye'den çok farklı. Ama olayların kendileri de çok yanlı ve nedenleri eskilere dayanıyor. Zaten Yunanlılar da şaşkın, olanları pek açıklayamıyorlar. Hükümet soğukkanlılık öneriyor, Pasok yeteneksiz hükümetten, Komünist Partisi yasa dışı çıkarıcıların oyunundan, Sol Birlik de (Siriza) sosyal sıkıntıların doğurduğu patlamadan söz ediyor. Bunlar nedenlere ilişmeyen yetersiz açıklamalardır.

Yunanistan 1967-1974 yılları arasında baskıcı, özgürlükleri kısıtlayan askeri bir diktatörlük yaşadı. Arkasından gelen demokrasi döneminde, benim gördüğüm, bazı dengelerin sarsılmış olduğudur. Özellikle kendine özgü bir sol ideolojiyi izleyen Pasok'un döneminde ve 1980li yıllardan başlayarak bir tür 'kültür devrimi' çerçevesinde özünde popülist olan bir siyaset yürütüldü. Bu dönemde başarılı uygulamalar başlatıldı. Örneğin ordu bütünüyle siyasetin dışında bırakıldı. Halkla kavgalı olan polis örgütü de demokratikleştirildi. Sivil toplum ön plana çıktı. Halk devletten korkmaz oldu. Unutulmuş olan emeklilere ve alt gelir tabalarına devlet eli uzatıldı. Diktatörlük yıllarında sindirilmiş olan gençlere haklar tanındı.

Ama bu olumlu gelişmeler azar azar ve artık bütün hükümetlerce benimsenen aşırılıklara vardı. Toplu yürütülen her hareket fetişe dönüştürüldü. Bu konuda sınırlama kalmadı. 'Halk hareketlerine' karşı çıkmak 'cuntacı' ve antidemokratik tutum sayıldı. Birkaç örnek aydınlatıcı olur. Bugün Atina'da isteyen istediği gün ve saatte istediği yerde protesto mitingi ve yürüyüşü düzenleyebiliyor. Yasalar bu konuda işletilmemekte. Pankartlarını yolun ortasına açanlar trafiği kesip kentleri felç edebiliyor. Bu durumlarda polisin görevi göstericileri muhtemel sataşmalara karşı korumaktır. Zaten toplumun kendisi de bu durumu çok doğal karşılamaktadır. Elli kişilik küçük bir gurubun bile kaldırımın üzerinde değil, yolun orta yerinde durması hak sayılmaktadır. Hiçbir hükümet zor kullanıp yolları açmayı denemek bile istememektedir.

Bu 'toplu haklar' gençlere de tanındı. Örneğin üniversite dokunulmazlığının uygulaması çok

özeldir. Yirmi yıldır hiçbir polis üniversitelerin bahçesine bile adımını atamamıştır. Bu arada her türlü örgütlü ya da anarşist gurup onlarca kez Atina'nın merkezindeki üniversite binasını basmış, yağmalamış, ateşe vermiştir. Öğrenci olmayanlar bile gelip bu binalardan bilgisayar gibi donanımı hiçbir engelle karşılaşmadan alıp götürmüştür. Polis onları belli bir mesafeden izlemiş, taş ve molotof kokteyli atan gençlere arada gaz yaşartıcı bomba atmıştır. Suç işleyenler hakim karşısına çıkarılıp ceza almamıştır. Üniversitenin yöneticileri polisi üniversite dahiline davet etme hakkını bir kez bile kullanmamıştır: Toplu harekete karşı çıkmak cuntacılık sayılacağından, ya da daha kötüsü, öğrencilerin kızmalarından korktuklarından. Çünkü üniversite hocalarının terfilerinden öğrencilerin çok büyük oranda oy hakları var.

Bu tür haklar lise öğrencilerine ve daha sonra orta okul öğrencilerine de verildi. Aslında verilen bir hak söz konusu değil, ama öğrencilerin taşkınlıklarına karşı çıkılmadığı için bazı davranışlar de facto hak sayılıyor. Örneğin, küçük bir gurup öğrenci, diyelim bir okulun %5i-10'u, şikayetlerini dile getirmek için (kantindeki börek taze değildir, diyerek) okullarını işgal edebilirler, kapısına kilit vurup kapatabilirler. Buna hiç kimse müdahale etmez. İşgal bazen yaygınlaşır ve bütün ülkeye yayılır. Bu olaylar hemen hemen her yıl yaşanır. İlgililer de sabırla bekler. Sonunda işgal biter ama bu kez de okulların içlerinin tahrip edildiği görülür. Hocaların büroları, teçhizatları, kitap ve notları yok olmuştur. Bunlar Yunanistan'da olağan olaylar sayılmakta ve toplumun büyük bir kesimi bu tutumu demokrasinin gereği saymaktadır.

Bu tür trajik-komik olaylar pek çoktur. Bu kaosa çeki düzen vermeye kalkışanlara karşı çıkanlar pek çoktur çünkü bir çok kesim bu durumdan feyiz almaktadır. Gençler, isyankar yaşlarının zevkini çıkarmakta, öğretmenler daha az çalışmakta, hiç kimse sınıfta kalmadığı için anne ve babalar rahatsız olmamakta, politikacılar ise seçmenlerini 'cuntacı baskılarla' küstürmemektedirler. Ama bu arada yanlış ve zararlı mesajlar almış olan genç bir kuşak yaratılmaktadır. Bu genç kuşak sınır nedir öğrenmemiştir. Toplu davrandıklarında her yaptıklarının demokratik olduğuna inanmışlardır. Giderek onları frenlemeye çalışanları halk düşmanı saymışlardır.

Sayıları bin kadar olan ve yıllarca serbestçe etrafı yakıp yıkmış olan anarşist bir grup bu kez, bir çocuğun ölümünü de istismar ederek, bu genç kuşağı peşine takabilmiştir. Yılların birikimi göz önüne alınmazsa yaşananları açıklamak olanaksızdır. Ekonomik sıkıntılar, işsizlik, yarının güvensiz olması kuşkusuz huzursuzluk kaynağıdır. Siyasilerin eksiklikleri, tutarsızlıkları da kuşkusuz gençleri tedirgin etmiştir. Ama huzursuzluğun demokratik yöntemlerle değil de bu tür terör eylemleriyle dile getirilmesi uzun süren bir eğitim pratiğinin sonucudur. Bu olaylara son vermek ise gerçekten zordur. Yıllar içinde aşılınmış olan değerler ne tavsiyelerle ne de baskı ile yok edilebilir.

Yunanistan'ı tanımayanlar yaşananları bir cinayetin protestosu olarak algılamaktadırlar. Bu olayları demokrasinin bir kanıtı sayanlar da var. Bu, işin yalnız bir boyutudur. Protestonun bu türde ve süreklilikte olması ise değerler kriziyle ilgilidir ve hiç beğenilecek bir yanı da yoktur. Demokratik hak arayışları ile masum insanların malını mülkünü tahrip etmek arasında ilişki görmek sağlıklı bir tutum değildir. Zaten bu olayların başka şaşırtıcı bir özelliği göstericilerin somut istekler dile getirmeden sokaklara dökülmüş olmaları. Amaç deşarj olmaksızına. Yaşananlar çok derinden yara almış bir gençliğin acıklı halidir. Cunta ile anarşi arasında sallanan bir sarkaç. Demokrasiyi içlerine sindirmiş olan toplumlar otoriter rejimlerle keyfilik arasından seyretmezler. Yunanistan sükunete kavuşsa bile değerler dengesini kazanması zaman alacaktır. Şu anda, gerekli yeni bir rotayı çizecek siyasi ve toplumsal güçler ise ne yazık ki etrafta pek görünmemekte.

ALEYHİNDE ÇIKAN YAZILAR AŞAĞIDADIR

Fazla özgürlükmüş! Faşist zamancılara

gönderen: asd *Saturday, Dec. 13, 2008 at 8:20 AM*

Yunanistan'da son bir haftadır yaşananlara ilişkin olarak Zaman gazetesinde yer alan Herkül Millas imzalı yorum, İslamcı medyanın özgürlük anlayışının sınırlarını göz önüne seriyor. Türkiye'de türban üzerinden "özgürlük ve demokrasi sevdalısı" kesilenler, Yunanistan'daki kitlesel eylemlerin örgütlü sınıfsal karakterini örtmek için "çatışma ve yağma" görüntülerine odaklanmakla kalmıyor, yaşananları özgürlük ve demokrasinin "fazla" oluşuna bağlıyor. 15 yaşındaki lise öğrencisi Girigoropulos'un polis tarafından kalbinden vurulması üzerine Yunanistan'da gelişen olaylar, burjuva medyada "anarşist saldırılara" indirgenmeye çalışılırken, İslamcı medyanın da "özgürlük ve demokrasi sevdası"nın sınırlarını göz önüne serdi.

Olayların başından bu yana burjuva medya ile uyumlu biçimde, kitlesel eylemleri "saldırı ve yağma" görüntüleri üzerinden aktarmayı tercih eden Zaman gazetesi, Perşembe günü yayınlanan Herkül Millas tarafından kaleme alınmış yorum sayesinde indirgemecilik ve yüzeysellikte olduğu kadar özgürlük ve demokrasi düşmanlığında da nerede olduğunu gösterdi. Herkül Millas'ın yazısı özetle "fazla özgürlük iyi değil", "genç nesil bozuldu" gibi çok bilinen muhafazakar eleştirileri barındırıyor. Ancak seçilen örnekler ilk bakışta hayret verici ölçüde basit görünmekle birlikte asla rastlantısal değil. Aktarılan kurgu, İslamcıların özledikleri baskıcı ve gerici toplum düzenini resmetmenin ötesinde, Yunanistan'da kitlelerin örgütlü mücadelesini

gözlerden kaçırmak, örgütlü ve bilinçli binlerce eylemciyi "birkaç maskeli saldırganın peşine takılmış cahil gençler" olarak gösterme çabasının bir ürünü. Polis üniversiteye giremiyormuş Yazının ilk paragraflarında demokrasinin "fazlalığı"ndan dem vurulurken, polisin nasıl göstericilere "müdahale etmediği, hatta onları dışarıdan gelecek olası tepkilere karşı koruduğundan" şikayet edilmiş.

Fethullahçı polisin her fırsatta eylemcilere "müdahale ettiği", üniversitelerde yöneticilerle işbirliği içindeki sivil ya da üniformalı polisin öğrenciler arasında cirit attığı Türkiye, Zaman gazetesinin demokrasi ve özgürlük anlayışının ürünü ve yansıması olduğu için İslamcı medyanın öğrencilerini polise teslim etmeyen hocaları, kampüslerinde polis istemeyen rektörleri onaylamasının mümkün olmadığı yazıda açıkça ortaya koyuluyor. Örgütlü kitleler, "tembel öğretmenler, asi gençler ve vurdumduymaz aileler"miş... Geçtiğimiz çarşamba günü ülke genelinde gerçekleştirilen genel grev ve sınıf karakteri oldukça belirgin taleplerin dillendirildiği eylemlerle ortaya çıkan tablo karşısında kaygılanan İslamcı medya, eylemleri özenle "maskeli yağmacı" görüntüleriyle gölgeleme çabasına girdi. Zaman gazetesinde yer alan Millas'ın yazısındaki, lise ve üniversitedeki eylemcileri "asi, şımarık öğrenciler", öğrencilerin taleplerini destekleyen öğretim elemanlarını "çalışmadan maaş almak için boykotu fırsat bilen öğretmenler" ve çocuklarını destekleyen velileri de "çocuklarının sınıf geçmesinden başka şeyle ilgilenmeyen vurdumduymaz veliler" olarak niteleyen yüzeysel tanımlamalar gülünç ve şaşırtıcı olsalar da son derece amaçsal oldukları görülüyor.

Yunanistan'daki kitlesel eylem takvimine bakıldığında, ülkede son zamanlarda lise ve üniversite öğrencilerinin öne çıkarak, eğitimin paralılaştırılmasına, liselerin ve üniversitelerin şirketler ve sponsorlar tarafından işgaline karşı son yıllarda Okul Sendikaları Koordinasyon Konseyi tarafından organize edilen önemli eylemler gerçekleştirdikleri göze çarpıyor. Millas, yazısının önemlice bir kısmını bu eylemlerin etkisini kırmaya ayırmış. Millas'ın yazısına yorumlar kısmında yer veren Zaman gazetesi de, Yunanistan'da örgütlü ve sınıfsal bir kavrayışa dayalı tüm kitlesel eylemleri çarpıtmak için eski bir solcunun kalemine başvururken, kendi demokrasibilik oyununun sınırlarını çizmiş oluyor. İslamcılardan demokrasi kahramanları yaratmaya çalışanların ilgisine...

From: dilaver demirag <dilaverdemirag@gmail.com>

Date: 2008/12/17

Subject: [KUYEREL] Fwd: Fw: [yesiller-tartisma] Yunanistan'da Sosyal Ayaklanmayı Karşılarken

To: kuyerel@googlegroups.com

Gazeteciliği bir kaç biçimde icra edebilirsiniz, birisi TARAF gibi ne kokan, ne bulaşan, sözde tarafsız kamu oyun yönlendirmeyen olguyu olduğu gibi vermekle yetinen artık eskimiş bir biçim olabilir. Bir diğeri doğan grubunda olduğu gibi maniplatif olabilir (nazım geyikleri üzerine haber yapmak) bir üçüncüsü de haberde derinli kurarak, olayların görünümünden gerçekliğine gitmek olabilir. Son zamanların moda deyimi ile araştırmacı gazetecilik bu üçüncü kategoriye girer. Meraklı olmak, olayları analiz etmek için Alper Görmüşün yaptığı gibi Herkül Milasın "otorite otorite duy sesimizi bu duyduğun muhafazakar komünistlerin ayak sesleri" türünden yazısı ile resmen yunan devletinin yedek lastiği olan Yunan Komünistleri gibi devleti yağlayan yazılarına referansla olmaz. (tarih yine tekerrür etti). Katalonya, Paris ve Atina üçgeninde bir kez daha görüldü ki ortodoks komünizm artık sistemin bir parçası ve radikal değişim yanlıları için devletle aynı safta. Yani düşman.

Her neyse, işte ilettiğim bu yazı Özlem Albayrak da dahil ürken fincancı katırlarına yani başta Herkül Milas olmak üzere bütün otorite perverlere nanik yapan bir yazı. Yunan halkı "bu kadar da demokrasi fazla canım" diyenlere inat devletin (bu noktada Türkiyeyi ananlar haklılar) cinayetlerine sessiz kalmamayı tercih edenlerden. Tarih bu bu genç asileri ve özgür ruhlu yunan halkını "hayırla yad edecek".

[Foti Benlisoy](#)

(Özettir, HM)

12 Aralık 2008, Cuma

BİA Haber Merkezi - Atina

Herkül Millas'a: "Akıldışı Kalabalıklar" ve Yunanistan'daki Eylemler

...

Uzatmayalım, Yunanistan'ı saran öfke selini akılsız, apolitik ve şiddet düşkünü "bir kısım" gençlerin cüretine yormak aslında benzer durumda "düzen partisi" taraftarlarının her daim başvurduğu kadim bir strateji.....

Zaten bizde Le Bon ve eserleri eskiden beri revaçtaydı. Şaşırtıcı olan, **Herkül Millas**'ın eylemlerin nedenleri hakkında Zaman gazetesinde yer alan [yorumuydu](#).

Millas, bilindiği gibi, tarih ve edebiyat alanındaki çalışmalarıyla Türkiyeli okur kamuoyunun Yunanistan'ı ve Yunan "kimliğini" daha yakından tanıyıp anlamasında hayli emeği geçmiş bir insan. Bu yüzden Zaman'da yazdıkları açıkçası daha bir acıtıcı.....

Söz konusu yazı toplumsal eylem ve hareketleri irrasyonel bir patlama ve bu anlamda da bir "tehdit" olarak algılayan elitist bakışın tipik bir örneği olduğundan dikkati hak ediyor maalesef.

Yazı, "Bir polis, bir nümayiş sırasında çocuk yaşta bir genci ateş ederek öldürünce" diye başlıyor ve başlar başlamaz da insan afallayıp kalıyor.

Yazı 11 Aralık Perşembe tarihini taşıyor. Dolayısıyla Millas, cinayeti işleyen polisin savunmasında yer alan söz konusu "nümayiş" senaryosunun artık kimseyi ikna etmediğini bilmiyor olamaz....

Şimdi bu "trafiği kesip kenti felç eden" göstericiler ve böylece sıradan vatandaşın huzurunu bozan şımarık protestocular muhabbeti insanın kulağına çok tanıdık geliyor gerçekten.

Bu arada bir kenti felç edenler trafiği kesen eylemciler değil trafiğin kendisidir diye düşünmeye kalkıyorum ama Millas hemen daha derin sulara açılıyor:

"Hiçbir hükümet zor kullanıp yolları açmayı denemek bile istememektedir."

Denemeli mi, denesin mi, polis mesela şiddet kullanarak müdahale mi etsin? Açıkça yazsanız...

Akabinde Millas polisin üniversiteye giremediğinden Őikâyet ediyor. Evet gerçekten ediyor. Bu nedenle düzen sağlanamıyormuş, üniversite binaları basılıp yağmalanıyor, ateşe veriliyormuş.

Okuyan, Yunan üniversitelerini Irak ya da Afganistan sanacak....

Evet, Yunan üniversitelerine polis giremez.

Cuntanın devrilmesine giden yolu açan Politeknik direnişinin ve öğrenci eylemlerinin anısı, üniversiteye polisin girmesini engelleyen bir düzenlemeye yol açmış ve bu kazanım öğrenci hareketince de daima kıskançça savunulmuştur.

Elbette ülkede sağ daima bu kazanıma saldırır ve üniversitenin bir suç merkezi haline geldiğine dair Gomorra filminin senaryo yazarının dudağınđı uçuklatacak hikâyeler anlatır ve kolluk kuvvetlerini göreve çağırır, tıpkı Millas gibi....

Bir tür bitmek bilmeyen yazının bir başka kısmında Millas huzursuzluğın altında yatan bazı sosyal, siyasi ve ekonomik nedenlere de şöyle bir değiniyor hızla ve “ama huzursuzluğın demokratik yöntemlerle değil de bu tür terör eylemleriyle dile getirilmesi uzun süren bir eğitim pratiğinin sonucudur” diye ekliyor.

Yorulduunuz farkındayım ama son alıntıya bir geri dönün: “Terör eylemleri” mi?

Böyle bir terminolojiyi hükümet dahil Yunanistan’da kullanma cüretini kimse gösteremedi neyse ki.

Sanırım Millas Yunanistan’da eylemler hakkında yazarken “terör eylemi” ifadesini kullanmaktan imtina edecektir.

Bunun “maksadını aşan bir ifade” olduğunu umalım.....

Bir de aklıma Atina'nın merkezi bir caddesinde bir mağaza vitrinine “zararlı fikirlerin etkisindeki” gençlerin yazdığı slogan geldi: “Vitrinlere değil gökyüzüne bak!”

Alper Gümüş
2008.12.23 - Taraf

Bana gelen iki eleştiri

Yunanistan olaylarını anlamak için iyi bir başvuru makalesi olduğunu düşündüğüm ve o nedenle geniş bir özetini sayfamda aktardığım Herkül Millas'ın *Zaman*'da çıkan yazısıyla ilgili olarak bazı eleştiriler aldım. Bunların ikisine burada yer vermek istiyorum...

Emrah Altındiş (İtalya'da doktora öğrencisi): Bugün yazdığınız yazıyı okuyunca gözlerime inanmadım. Çok üzüldüğümü ve şaşırdığımı sizinle paylaşmak istedim. Yunanistan'daki arkadaşlarımla sürekli iletişim halindeyim. Olan bitenin övdüğünüz yazar Herkül Bey'in anlattığı değerler aşınması ile alakasının olmadığı konusunda ikna olmuş durumdayım. Herkül Bey'in yaptığı tam çığ muhafazakârlık, koskoca bir isyanı değerlere indirgemek. Sizi seven bir okurunuz olarak, çok büyük bir hayal kırıklığına uğradığımı belirtmek isterim.

Meriç Özgüneş (dört yıldır Yunanistan'da yaşayan doktora öğrencisi): Gazetecilik kültürü üzerine yazdıklarınızı ve Yunanistan'daki olayların Türkiye'deki medyada yansıtılış biçimi konusundaki yorumlarınıza katılıyorum. Ancak İraklis Millas'ın anlattığı gibi, olanlar “değerler krizi”ne indirgenemez. Bunu yapan Yunanlı birkaç başka yazar da oldu (Amerika'da yaşayan Kalivas, eski bakan Manos vb. gibi) ancak bu Yunanistan'daki muhafazakârlara (yani düzen, güvenlik ve biraz daha otoriterlik isteyen kesime) hizmet etmekten öteye gidemeyen bir görüş. Bunun nedeni bu tür genellemelerin sorunun özüne inememesi. Sorunun sadece “şiddet”, “gelişen anarşist alt kültür”den kaynaklandığı üzerine yoğunlaşarak Yunan toplumunun yaşadığı

ağır siyasi ve ekonomik krizi; son senelerdeki öğrenci protestoları genel grevler, vb. gibi hareketleri; yaşadığımız ve gördüğümüz bıkkınlığın özünde yatan siyasi tepkisizliği ve isteklerin siyasete yansımamasından dolayı duyulan öfkeyi gözardı ediyor.

YAZIMIN LEHİNDE ÇIKAN YAZILAR AŞAĞIDADIR

Alper Görmüş
Taraf, 16.12.2008

Bütün Türk basınını alın Herkül Millas'ın yazısını verin

Yunanistan'da 15 yaşında bir gencin polis kurşunuyla öldürülmesinin ardından patlak veren ve şaşırtıcı bir hızla yayılan olaylar, Türk basınının haber izleme performansındaki problemleri fâş eden bir rol de oynadı. Bunlardan bence en önemli ikisini burada ele almak istiyorum: 1. Meraksızlık, 2. Manipülasyon; hakikati kendi siyasi çizgisinin yararına araçsallaştırma...

Meraksızlık: Gazetecilikte "merak"ın önemini en fazla vurgulayan meslektaşlarımızdan biri olan Hıncal Uluç anlatmıştı yıllar önce... Bir gün, bir üniversitenin iletişim fakültesi öğrencilerinin davetine uyarak derse girmiş. Dersin özel bir gündemi yokmuş, Uluç kendi gazetecilik tecrübelerini ve anlayışını anlatacaktı. Girmiş sınıfa, "merhaba"dan sonra, daha yerine oturmadan tahtaya üç anlamsız kelimeyi alt alta yazmış, sonra da anlatacaklarını anlatmış. Ders bitmiş, tam sınıftan çıkacakken dönüp, "Hepiniz çok kötü bir gazetecilik sınavı verdiniz" demiş, "sınıfa girdiğimde tahtaya üç kelime yazdım, 40 dakika geçti, ders bitti ve hiçbiriniz merak edip onların ne olduğunu sormadı."

Uluç, "gazeteciliğimizdeki meraksızlık hastalığı"nın son olarak 2 aralık tarihli, "Gazetecilik tarihe karışıyor" başlıklı yazısında ele aldı. Konu, cep telefonlarındaki 3G ihalesine ilişkin haberlerdi. Uluç, ihalenin yapıldığı gün, etrafındaki kalabalık arkadaş grubuna şöyle demiş: "Yarın bütün

gazetelere bakın. A lisansı niye 358 milyon euro da, C lisansı 214, anlatacak bir gazete çıkacak mı?"

Uluç'un ihale haberlerini okuduktan sonraki değerlendirmesi ise şöyleydi: "Dediğim aynen çıktı. Hiç, ama hiçbir gazete, bu üç lisansın farkını anlatmadı. Hiçbir gazete Vodafone ve Avea'nın niçin B değil, C'nin peşine düştüğünü yazmadı. B'yi istemedikleri halde o ihaleye neden girdiklerini de öğrenemedik. Neden?.. Çünkü ihaleyi izleyen hiçbir muhabirde 'Merak' duygusu yoktu. Gazetecide olması gereken en önemli unsur."

Yunan gençliği, Türk gazeteciliği

Yunanistan'daki olayları ele alan gazete haberlerinin de neredeyse tamamı "meraksızlık" illetiyle malûldü.

Hatırlayalım: İlk gün, Türkiye'deki polis şiddetinin yarattığı hassasiyetin de etkisiyle "helal olsun Yunan halkına, bir de bize bakın" algısı ve sızlanması muhalif-muvafık herkese hâkim bir algı ve sızlanma olarak öne çıktı. Fakat gerek olayların çapı ve yoğunluğu, gerek eylemcilerin yaş grubu, gerekse de polisin pasif tavrı, olan bitenin bu ölçüde basit bir izahla kavranamayacağını gösteriyordu. (BirGün, Alman gazetesi Neues Deutschland'ın Birleşik Radikal Sol Birlik milletvekili Periklis Korovessis ile yaptığı bir söyleşiyi yayımladı. Korovessis, "Sizin konuştuğunuz gençler kaç yaşındalar" sorusunu şöyle cevaplıyordu: "On yaşında gençler gördüm sokaklarda. Gençlerin çoğunluğu 15-16 yaşında olan ve çocuk sayılabilecek tipler.") Belli ki, ilk anda görünen verilerle açıklanamayacak, daha karmaşık, şimdiye kadar karşılaşmadığımız yeni bir durumla karşı karşıyaydık. Yunanistan'a ve Yunan halkına özgü tarihsel, yasal, psikolojik birtakım süreçler devrede olmalıydı.

İşte gazeteci merakına böyle anlarda ihtiyaç duyulurdu. Merak eden bir gazetecilik, böyle anlarda bütün ön kabullerini unuttur, henüz öğrenmeye başlamış bir öğrencinin mütevazılığıyla dersine çalışır, mükâfatını da ele aldığı sorunu gerçekten açıklayan yeni bilgilere ulaşarak alırdı.

Böyle bir gazetecilik, mesela Herkül Millas'ın Zaman'da yayımlanan Yunanistan'da değerler krizi" makalesindeki bilgilere ulaşabilir, böylece hem kendini hem okurlarını heyecanlandırabilirdi. Türkiye'de birçok köşe yazarı, Yunanistan'da olup biteni bu makaleden uzun alıntılarla anlamaya ve okurlarına anlatmaya çalıştı. Başka gazetelerden izleyenler hariç,

Taraf okurları bu zihin açıcı, bilgi dolu makaleden mahrum kaldı bugüne kadar; o nedenle bu görevi üzerime almaya karar verdim.

Köşemin bundan sonrasının tamamını, Millas'ın sözünü ettiğim yazısının çok geniş bir bölümüne ayırıyorum. Cuma günü, Yunanistan olaylarının haber pratiğimizde açığa çıkardığı ikinci problem olan "hakikati kendi siyasi çizgisinin yararına araçsallaştırma" meselesini ele alacağım.

Millas anlatıyor...

(...)

Yunanistan 1967-1974 yılları arasında baskıcı, özgürlükleri kısıtlayan askerî bir diktatörlük yaşadı. Arkasından gelen demokrasi döneminde, benim gördüğüm, bazı dengelerin sarsılmış olduğudur. Özellikle kendine özgü bir sol ideolojiyi izleyen Pasok'un döneminde ve 1980'li yıllardan başlayarak bir tür 'kültür devrimi' çerçevesinde özünde popülist olan bir siyaset yürütüldü. Bu dönemde başarılı uygulamalar başlatıldı. Örneğin ordu bütünüyle siyasetin dışında bırakıldı. Halkla kavgalı olan polis örgütü de demokratikleştirildi. Sivil toplum ön plana çıktı. Halk devletten korkmaz oldu.

Ama bu olumlu gelişmeler azar azar ve artık bütün hükümetlerce benimsenen aşırılıklara vardı. Toplu yürütülen her hareket fetişe dönüştürüldü. Bu konuda sınırlama kalmadı. 'Halk hareketlerine' karşı çıkmak 'cuntacı' ve antidemokratik tutum sayıldı. (...)

Bu tür haklar lise öğrencilerine ve daha sonra ortaokul öğrencilerine de verildi. Aslında verilen bir hak söz konusu değil, ama öğrencilerin taşkınlıklarına karşı çıkılmadığı için bazı davranışlar de facto hak sayılıyor. Örneğin, küçük bir grup öğrenci, diyelim bir okulun yüzde 5'i-yüzde 10'u, şikâyetlerini dile getirmek için (kantindeki börek taze değildir, diyerek) okullarını işgal edebilirler, kapısına kilit vurup kapatabilirler. Buna hiç kimse müdahale etmez. İşgal bazen yaygınlaşır ve bütün ülkeye yayılır. Bu olaylar hemen hemen her yıl yaşanır. İlgililer de sabırla bekler. Sonunda işgal biter ama bu kez de okulların içlerinin tahrip edildiği görülür.

(...)

Bu genç kuşak sınır nedir öğrenmemiştir. Toplu davrandıklarında her yaptıklarının demokratik olduğuna inanmışlardır. Giderek onları frenlemeye çalışanları halk düşmanı saymışlardır.

Sayıları bin kadar olan ve yıllarca serbestçe etrafı yakıp yıkmış olan anarşist bir grup bu kez, bir çocuğun ölümünü de istismar ederek, bu genç kuşağı peşine takabilmiştir. Yılların birikimi göz önüne alınmazsa yaşananları açıklamak olanaksızdır. Ekonomik sıkıntılar, işsizlik, yarının güvensiz olması kuşkusuz huzursuzluk kaynağıdır. Siyasilerin eksiklikleri, tutarsızlıkları da kuşkusuz gençleri tedirgin etmiştir. Ama huzursuzluğun demokratik yöntemlerle değil de bu tür terör eylemleriyle dile getirilmesi uzun süren bir eğitim pratiğinin sonucudur. Bu olaylara son vermek ise gerçekten zordur. Yıllar içinde aşılınmış olan değerler ne tavsiyelerle ne de baskı ile yok edilebilir.

Yunanistan'ı tanımayanlar yaşananları bir cinayetin protestosu olarak algılamaktadırlar. Bu olayları demokrasinin bir kanıtı sayanlar da var. Bu, işin yalnız bir boyutudur. Protestonun bu türde ve süreklilikte olması ise değerler kriziyle ilgilidir ve hiç beğenilecek bir yanı da yoktur. Demokratik hak arayışları ile masum insanların malını mülkünü tahrip etmek arasında ilişki görmek sağlıklı bir tutum değildir. Zaten bu olayların başka şaşırtıcı bir özelliği göstericilerin somut istekler dile getirmeden sokaklara dökülmüş olmaları. Amaç deşarj olma mıdır. Yaşananlar çok derinden yara almış bir gençliğin acıklı halidir. Cunta ile anarşi arasında sallanan bir sarkaç. Demokrasiyi içlerine sindirmiş olan toplumlar otoriter rejimlerle keyfilik arasında seyretmezler. Yunanistan sükûnete kavuşsa bile değerler dengesini kazanması zaman alacaktır. Şu anda, gerekli yeni bir rotayı çizecek siyasi ve toplumsal güçler ise ne yazık ki etrafta pek görünmemekte.

NOT. Millas'ın olaylara ilişkin bazı yorumları hiç kuşkusuz tartışmaya açık. Fakat ben, özellikle o yorumların üzerine bina edildiği, Yunanistan'a has özgül durumlara işaret etmek istedim.

Ahmet Turan Alkan
Zaman, 13.12.2008

"Komşu"yu bilmiyoruz peki kendimizi biliyor muyuz?"

Zaman'ın Yorum yazarlarından Herkül Millas'ın, "Yunanistan'da değerler krizi" başlıklı yazısını fark ettiğinizi ve altını çize çize okuduğunuzu ümid ediyorum.

Hadisenin başlangıcından bu yana "komşu"da ne olup bittiğini herkes gibi merak ettik; aldığımız bütün haberler, Yunan Polisi'nin nâhak yere bir çocuğu vurup öldürmesinin Yunan gençliğini isyana yönelttiği yolunda idi. Bu yorumların hamiyet duygusunu okşayan kısmı görmezden gelinmeyecek kadar sivriydi ve şu mânâyâ geliyordu: "Yunan gençliği ve halkı adaletsizliğe, haksızlığa karşı toplu halde direnç ve infial gösterecek derecede hakperesttir; bizde ise faili meçhuller, gözaltında, -yani devletin nâmusu dairesinde- iken dayak ve işkenceyle öldürülenlere karşı tepki zayıf kalıyor."; bu fikrin ciddiye alınması gereken kısmı var ancak, temel mesele yanıbaşımızda yaşayan Yunan toplumu ve onun sosyolojik özellikleri konusunda basınımızın "uluorta" denecek değerlendirmelerden öteye geçememesidir. Belki de Herkül Bey'in ışık tutucu ve izah edici yazısından haberdar olmasaydık, hâlâ uluorta hükümlerin dümen suyunda, "bu Yunan gençleri pek demokrat, pek vicdanlı bir heyet birader" noktasında gezinip duracaktık.

Dışarıdan bakılınca anlamadığımız şeyleri şöyle özetliyor Herkül Bey: Yunanistan 1967-1974 yılları arasında baskıcı bir askerî diktatörlük yaşadıkten sonra dengeleri sarsıldı; Ordu siyasetin dışına itilirken halka sevimsiz görünen polis demokratikleştirildi. Sivil toplum ön plana çıktı. Halk devletten korkmaz oldu. Diktatörlük yıllarında sindirilen gençlere haklar tanındı fakat bu gelişmeler yavaş yavaş bütün hükümetlerin izlediği aşırılıklara vardı. Toplu her hareket fetişe dönüştürüldü. Halk hareketlerine karşı çıkmak cuntacı tutum sayıldı. Bugün Atina'da elli kişilik bir grubun bile kaldırımda değil de, yolun ortasında durması hak sayılırken, hiçbir hükümet zor kullanıp yolları açmaya yanaşmıyor. Yirmi yıldır hiçbir polis, üniversitelerin bahçesine bile adımını atamamıştır. Bu arada her türlü örgütlü ya da anarşist grup defalarca Atina'da üniversite binasını basmış, yağmalamış, ateşe vermiştir. Öğrenci olmayanlar bile gelip bu binalardan bilgisayar gibi donanımı hiçbir engelle karşılaşmadan alıp götürmüştür. Suç işleyenler hâkim karşısına çıkarılıp ceza almamıştır. Hükümetlerin gereksiz hoşgörüsü daha sonra lise, hatta sonra ortaokul öğrencilerine de yayıldı. Küçük bir öğrenci grubu, meselâ, "kantindeki börek taze değil" diye okullarını işgal edebilirler, kapısına kilit vurup kapatabilirler. Buna hiç kimse müdahale etmez. Bu olaylar hemen hemen her yıl yaşanır. İlgililer de sabırla bekler. Sonunda işgal biter ama bu kez de okulların içlerinin tahrip edildiği görülür. Hocaların büroları, teçhizatları, kitap ve notları yok olmuştur. Gençler, isyankâr yaşlarının zevkini çıkarmakta, öğretmenler daha az çalışmakta, hiç kimse sınıfta kalmadığı için anne ve babalar rahatsız olmamakta, politikacılar ise seçmenlerini 'cuntacı baskılarla' küstürmemektedirler. Ama bu arada yanlış ve zararlı mesajlar almış olan genç bir kuşak yaratılmaktadır. Bu genç kuşak sınır nedir öğrenmemiştir. Toplu davrandıklarında her yaptıklarının demokratik olduğuna

inanmışlardır.

şu iki cümle ise, "kanaat önderi" durumundaki basın organlarımızın bilgisizliğini teşrih hükmündedir: "Yunanistan'ı tanımayanlar yaşananları bir cinayetin protestosu olarak algılamaktadırlar. Protestonun bu türde ve süreklilikte olması ise değerler kriziyle ilgilidir ve hiç beğerilecek bir yanı da yoktur."

Basınımızın Yunan toplumu hakkındaki bilgisizliğini haydi affettik diyelim; Türk basınının okumuş kalemleri, otuz senedir başörtüsü ile türban, tesettür ile çarşaf arasındaki farkı anlayabilmiş değil; aile sandıklarından çıkarılan fotoğraflarla kendi kökünün kimyâsını keşfe uğraşıyor; dolayısıyla komşuya gelene kadar gün akşam olur!

Mehmet Barlas
Sabah, 13.12.2008

"Yunanistan'da anarşiye özgürlük mü deniliyor?"

HERKÜL MİLAS.

Yunanistan'ı şiddete ve düzensizliğe boğan öğrenci ayaklanmasının en gerçekeği değerlendirmesini Herkül Milas Zaman'daki yorumunda yaptı.

Sayın okurlarımın gözden kaçırmış olmaları ihtimaline karşı, Milas'ın yorumundan bazı satırbaşlarını aktarıyorum:

- Bu kaosa çekidüzen vermeye kalkışanlara karşı çıkanlar pek çoktur; çünkü birçok kesim bu

durumdan feyiz almaktadır. Gençler, isyankâr yaşlarının zevkini çıkarmakta, öğretmenler daha az çalışmakta, hiç kimse sınıfta kalmadığı için anne ve babalar rahatsız olmamakta, politikacılar ise seçmenlerini 'cuntacı baskılarla' küstürmemektedirler. Sayıları bin kadar olan ve yıllarca serbestçe etrafı yakıp yıkmış olan anarşist bir grup bu kez, bir çocuğun ölümünü de istismar ederek, bu genç kuşağı peşine takabilmiştir.

- Yunanistan'ı tanımayanlar yaşananları bir cinayetin protestosu olarak algılamaktadırlar. Bu olayları demokrasinin bir kanıtı sayanlar da var. Bu, işin yalnız bir boyutudur. Protestonun bu türde ve süreklilikte olması ise değerler kriziyle ilgilidir ve hiç beğenilecek bir yanı da yoktur. Demokratik hak arayışları ile masum insanların malını mülkünü tahrip etmek arasında ilişki görmek sağlıklı bir tutum değildir. Zaten bu olayların başka şaşırtıcı bir özelliği göstericilerin somut istekler dile getirmeden sokaklara dökülmüş olmaları.

- Yaşananlar çok derinden yara almış bir gençliğin acıklı halidir. Cunta ile anarşi arasında sallanan bir sarkaç. Demokrasiyi içlerine sindirmiş olan toplumlar otoriter rejimlerle keyfilik arasında seyretmezler. Yunanistan sükûnete kavuşsa bile değerler dengesini kazanması zaman alacaktır. Şu anda, gerekli yeni bir rotayı çizecek siyasi ve toplumsal güçler ise ne yazık ki etrafta pek görünmemekte.

Ayhan Aktar
14.12.2008

“Na Vuliaksi o Dunyas!” *

Atina'da 15 yaşındaki bir gencin polis kurşunu ile öldürülmesinden sonra çıkan olaylar basınımızda hayret ve hayranlık uyandırdı. Cennet vatanımızda son iki yılda 20'den fazla insanın polis kurşunu ile ölmüş olmasına rağmen hiç çatlak ses çıkmamış, hiçbir bürokrat istifaya yeltenmemişti. Halbuki Yunanistan'da bu olaydan sonra İçişleri Bakanı istifasını sunmuş, Başbakan açıkça özür dilemiş ve katil polis de içeri tıkmıştı. Bazı köşe yazarları “Yahu, Yunanistan kadar olamadık!” diye hayıflanıyor, komşudaki demokratik olgunluğa hayran oluyorlardı.

Diğer yandan Atina'nın merkezinde 1 milyar Dolar'lık tahribat olurken, Karamanlis hükümeti olayları durdurmak için "olağanüstü hal" ilan etmiyordu. Halbuki bizde böyle bir isyan çıksa, hemen sıkıyönetim ilan edilirdi: "Helal olsun Yunanlılara. Orduyu göreve davet etmeyi düşünmüyorlar bile!" dendi.

Yunanistan'da olup bitenler görüldüğünden daha karmaşık. Önce, öğrencilerin Yunan toplumundaki konumlarından başlayalım. Yunanistan'da askeri diktatörlük sırasında (1967-74) en ciddi sivil itaatsizlik örneği Atina Teknik Üniversitesinde gerçekleşti. 14 Kasım 1973 günü öğrenciler üniversiteyi işgal ettiler ve halkı direnişe çağırarak radyo yayına başladılar. 17 Kasım'da tanklar okulun bahçesine girdi işgal sona erdirildi. Bu olay, öğrencilere bir tür "devrimci öncü" rolü yüklenmesine neden oldu.

Günümüzde, 17 Kasım direnişi haddinden fazla büyütülür ve her yıl törenler yapılır. Sanki cuntaya öğrenciler tarafından devrilmiş gibi bir "anlatı" geliştirilmiştir. Bu anlatıyı örneklendirelim: "Atina'dan ilk gelen haberler beni şaşırtmamıştı. Yunan milletinin isyancı bir karaktere sahip olduğu biliniyor. Cuntaya karşı 1973'te yaşanan ve kanlı bir şekilde bastırılan, yine de darbelerinin nihai yenilgisine zemin hazırlayan Politeknik işgali bunu iyi anlatır" (Banu Güven, *Radikal Cumartesi*, 13 Aralık).

Halbuki, Yunan cuntası aslında Kıbrıs krizi yüzünden devrildi. 20 Temmuz 1974'de Türk ordusu Kıbrıs'a çıkınca, Cunta lideri Albay Ioannides ya Türkiye'ye savaş açacak veya iktidarı sivil siyasetçilere bırakacaktı. Özellikle, Selanik'teki 3 Ordu'nun verdiği muhtıradan sonra Ioannides savaşa cesaret edemedi ve iktidarı sivillere bıraktı. Ecevit'in "Demokrasinin beşiği olan Yunanistan'a da demokrasiyi biz götürdük" sözleri aslında gerçeği yansıtmaktadır. Ama bu gerçek, Yunan milliyetçilerinin canını acıtan ve kolay kaldıramayacakları bir gerçektir. Dolayısıyla, öğrencilerin cuntaya karşı "şanlı 17 Kasım direnişi" Yunan milliyetçi ideolojisinin merkezine oturtuldu. İşte bu nedenle, Başbakan Karamanlis orduyu göreve davet edemez. Orduyu devreye sokmak, günümüz Yunan siyasetinde "cuntaya davetiye çıkarmak" demektir.

1974'de sürgünde olduğu Paris'ten gelen Konstantin Karamanlis (1907-1998) Yunan demokrasisini yeniden kurdu ve ülkeyi AB üyesi yaptı. Papandreu'nun PASOK iktidarında ise, 1946 - 49 arasındaki Yunan iç savaşını kaybeden sol örgütlerin (EAM-ELAS) Doğu Bloku ülkelerine göç etmiş olan mensuplarının geri dönüşü sağlandı. Böylece, Yunan siyasetinde muhalif gruplarla devlet arasında bir "helâlleşme" yaşandı. Yunan demokrasisinin yeniden kurulduğu yıllarda öğrenciler en fazla kollanan toplumsal gruplardan biri oldular. Atina'da

yaşayan Herkül Millas bu durumu şöyle anlatıyor:

“20 yıldır polis üniversitelerin bahçesine adımını atamamıştır. Bu arada her türlü örgütlü ya da anarşist grup onlarca kez Atina'nın merkezindeki üniversite binasını basmış, yağmalamış, ateşe vermiştir. Öğrenci olmayanlar bile gelip bu binalardan bilgisayar gibi donanımı hiçbir engelle karşılaşmadan alıp götürmüştür... Suç işleyenler hakim karşısına çıkarılıp ceza almamıştır. Üniversitenin yöneticileri polisi üniversite dahiline davet etme hakkını bir kez bile kullanmamıştır: Toplu harekete karşı çıkmak cuntacılık sayılacağından ya da daha kötüsü, öğrencilerin kızmalarından korktuklarından. Çünkü üniversite hocalarının terfilerinde öğrencilerin çok büyük oranda oy hakları var.”

“Bu tür haklar lise öğrencilerine ve daha sonra ortaokul öğrencilerine de verildi... Örneğin, küçük bir grup öğrenci ... şikâyetlerini dile getirmek için (kantindeki börek taze değildir, diyerek) okullarını işgal edebilirler, kapısına kilit vurup kapatabilirler. Buna hiç kimse müdahale etmez... Sonunda işgal biter ama bu kez de... hocaların büroları, teçhizatları, kitap ve notları yok olmuştur. Bunlar Yunanistan'da olağan olaylar sayılmakta ve toplumun büyük bir kesimi bu tutumu demokrasinin gereği saymaktadır” (*Zaman*, 11 Aralık).

Yunanistan sürekli yolsuzluklarla sarsılan, sanayi üretimi sınırlı, 18 - 25 yaş grubunda işsizliğin % 25'e çıktığı, 1 milyondan fazla kaçak işçinin pis işleri yaptığı, sınıf atlama imkanlarının azaldığı bir ülke. Yunan devleti yıllardır, AB'den alınan paraları halka dağıtarak toplumsal barışı sağlamaya çalıştı. Artık dağıtılacak bir şey kalmadı. Yunan devletinin reforma ihtiyacı var, ama bunu gerçekleştirecek siyasi irade yok.

Yunanlı gençlerin ileriye dönük hayalleri ve umutları kalmadı. Gençler nefretlerini vitrinleri kırarak, yakarak ve dükkanları yağmalayarak ortaya koyuyorlar. Orta sınıfların isyanı bu! Umutsuzluğun yarattığı nihilizmin ileriye dönük bir toplumsal projesi veya siyasi ütopyası olamaz, o sadece bir varoluş biçimidir. Atina'da yaşayan İstanbullu Rum arkadaşım Hristo Elmacioğlu'nun annesi Yoanna Hanım geçen gün şöyle demiş: “Oğlum, 6-7 Eylül de böyle bir şeydi!” Yaşananlar hiç unutulmuyor, galiba.

*Batsın bu dünya !

Erhan Başyurt
Bugün, 12.12.2008

Ünlü yazar Herkül Millas, Zaman'da dün yayınlanan yazısında, Yunanistan'da "anarşist" adı verilen gençlerin eylemlerinin "değerler krizi"nin eseri olduğu görüşünde.

Bir defa hükümetten doğru dürüst talepleri yok.

İkincisi, ölçüsüz polis şiddetine tepkileri de ölçüsüz.

Ekonomik kriz, işsizlik, güvensiz yarınlar nedeniyle, eylemler, adeta gençliği deşarj ediyor.

Millas, cuntaların özgürlüğu kısıtlayan ve baskıcı yönetimlerini engellemek için çıkarılan aşırı özgürlükçü yasaların, olaylara zemin hazırladığı görüşünde.

Mesela, asla bir üniversite kampusuna polis girmiyor.

Öğrenciler de bu sebeple bu mekanları üst olarak kullanıyor.

Yine, gençler diyelim ki, yolu kesip izinsiz gösteri yapıyor.

Polis, eylemcileri diğer insanların tepkisinden korumaya çalışıyor. Eylemi, engellemiyor.

Türkiye ve Yunanistan'ın siyasi kültür farkı bu.

şimdi burada duralım ve Millas'ın şu tespitine kulak verelim:

"Cunta ile anarşi arasında sallanan bir sarkaç.

Demokrasiyi içlerine sindirmiş olan toplumlar otoriter rejimlerle keyfilik arasında seyretmezler."

Görünen o ki, Yunanistan "özgürlükler kaosu" yaşıyor.

1968 kuşaağı ile 2008 kuşaağı arasında ilginç bir çelişki bu.

Peki anarşiye neden oluyorsa, özgürlükler sınırlanmalı mı?

Demokratik açılımını tamamlamayan Türkiye için henüz erken bir soru bu.

Ancak, komşu için tartişmanın zamanı gelmiş geçiyor.

Sonuç, Türkiye için de yol gösterici olacak.

